

Vergaderjaar 2019–2020

31 839

Jeugdzorg

Nr. 720

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 maart 2020

Op 15 november 2019 heb ik uw Kamer bij de beantwoording van Kamervragen¹, geïnformeerd over financiële ontwikkelingen bij zorginstelling Pluryn en het feit dat terugvorderen van subsidies aan de Stichting Intermetzo Groep (hierna: Intermetzo) op grond van de Beleidsregels «Subsidieverstreking bijzondere transitiekosten Jeugdwet» (hierna: de Beleidsregels) niet aan de orde is. Mede naar aanleiding van recente berichtgeving van Follow the Money over het niet terugvorderen van bepaalde subsidies aan Intermetzo wil ik uw Kamer in dit specifieke geval nader informeren over de stand van zaken rond de subsidieaanvragen van Intermetzo op grond van de Beleidsregels.

Achtergronden Beleidsregels

De Transitie Autoriteit Jeugd (TAJ) is in 2014 opgericht en hield 31 december 2018 op te bestaan. De TAJ had tot taak ervoor te zorgen dat jeugdhulpaanbieders en gemeente voldoende gelegenheid hadden om tot inkoopafspraken te komen die de continuïteit van de hulp verzekeren en voorkomen dat functies die niet gemist kunnen worden, verdwijnen bij de overdracht van deze functies naar het gemeentelijk niveau. De TAJ adviseerde daarbij aan de staatssecretarissen van VWS en JenV over de toekenning van subsidies op basis van de Beleidsregels.

In juli 2014 hebben de staatssecretarissen van VWS en JenV de Beleidsregels gepubliceerd. Het subsidieplafond voor de verstrekking van subsidies op grond van de beleidsregels bedroeg € 200 miljoen. Van dit bedrag is circa € 160 miljoen verstrekt. Circa € 140 miljoen ging naar subsidies aangevraagd door 46 jeugdhulpaanbieders op grond van artikel 2b van de Beleidsregels (voor frictiekosten). In totaal is er circa € 20

¹ Aanhangsel Handelingen II 2019/20, nr. 738.

miljoen toegekend aan subsidies voor 8 jeugdhulpaanbieders op basis van artikel 2c van de Beleidsregels (voor tijdelijke liquiditeitssteun)².

Achtergrond subsidies aan Intermetzo

Per 1 september 2016 heeft een bestuurlijke fusie plaatsgevonden tussen Pluryn en jeugdhulpaanbieder Intermetzo. Daarmee werd Intermetzo een aparte stichting binnen de organisatie Pluryn. Intermetzo verkeerde in 2015 en 2016 in financieel zwaar weer. Gezien de acute problematiek bij Intermetzo in 2015 en 2016 was een fusie met Pluryn de enige mogelijkheid om de continuïteit van zorg te borgen voor de meer dan 3000 kinderen met veelal complexe, specialistische problematiek die op dat moment in zorg waren. Bij de fusie was voor alle partijen duidelijk dat de administratie van Intermetzo te wensen over liet.

Op basis van de Beleidsregels en conform advies van de Transitie Autoriteit Jeugd heeft het Ministerie van VWS in 2015, 2016 en 2018 subsidies voor frictiekosten beschikt aan Intermetzo. De subsidies voor vergoeding van frictiekosten zijn gegeven op grond van artikel 2b van de Beleidsregels en hoeven conform de Beleidsregels niet te worden terugbetaald. In totaal is een bedrag van € 30,1 mln uitbetaald aan 2b subsidies. Daarnaast heeft Intermetzo begin 2016 een subsidie ontvangen van € 1,8 mln voor liquiditeitssteun. De subsidie voor liquiditeitssteun is gegeven op grond van artikel 2c van de Beleidsregels en hoeft onder de toen geldende regeling niet te worden terugbetaald als aan een aantal voorwaarden is voldaan.

In december 2018 heeft Intermetzo onderstaande aanvullende subsidieverzoeken aan mij gedaan:

- Ophoging van de hierboven genoemde 2b subsidie.
- Een bedrag van € 7,0 mln ten behoeve van kosten «Integratie ICT-systemen Intermetzo 2017–2019», op grond van artikel 2b van de Beleidsregels.
- Een bedrag van € 17,8 mln inzake tijdelijke liquiditeitssteun, op grond van artikel 2c van de Beleidsregels.

Ik heb de Jeugdautoriteit naar aanleiding van deze verzoeken gevraagd mij te adviseren over de aanvullende subsidieaanvragen. Daarbij heb ik ook gevraagd om mij te adviseren over de vaststelling van de reeds verleende subsidies aan Intermetzo. Pluryn heeft de verantwoording voor deze subsidies ingediend bij VWS.

Begin november 2019 heeft de Jeugdautoriteit haar advies uitgebracht. Dit advies luidde samengevat met betrekking tot de beschikte subsidies:

- A. Een bedrag van € 3,9 mln is niet besteed conform de subsidievoorwaarden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over kosten die zijn gemaakt in het kader van transformatie (inhuur externen ten behoeve van inrichten zorgadministratie en uitzendkrachten voor factureringproces). Advies is om dit bedrag terug te vorderen.
- B. Over een bedrag van € 16,4 mln valt geen oordeel te geven, omdat de administratie bij Intermetzo die voor de vaststelling benodigd is niet meer kan worden aangeleverd. De Jeugdautoriteit bouwde hierbij voort op een oordeelsonthouding van de accountant van Pluryn voor een bedrag van € 23,1 mln vanwege het ontbreken van de noodzakelijke administratie bij Intermetzo.

² Andersson Elffers Felix «Evaluatie Transitie Autoriteit Jeugd, december 2019. De evaluatie heb ik in januari 2020 aangeboden aan uw Kamer: Kamerstuk 31 839, nr. 703.

De Jeugddautoriteit adviseert om de aanvullende subsidieverzoeken buiten beschouwing te laten dan wel af te wijzen. De reden hiervoor is onder andere dat deze niet voldoen aan de voorwaarden waaronder subsidie kan worden verstrekt en dat op het moment van aanvragen geen sprake was van acute liquiditeitsproblematiek.

De Jeugddautoriteit waarschuwt in haar advies voor problemen met betrekking tot de continuïteit van zorg die Pluryn. De Jeugddautoriteit geeft de overweging mee dat het opvolgen van haar adviezen naar verwachting een negatief financieel gevolg heeft voor de haalbaarheid van het meerjarenherstelplan «Focus» en daarmee op het herstel van de gehele Pluryn organisatie. Hierdoor ontstaan mogelijk op korte termijn risico's voor de continuïteit van de door Pluryn geleverde zorg. De Jeugddautoriteit geeft aan, gezien de aard en omvang van de zorg die Pluryn levert, deze overweging mee te nemen in het besluit over de vaststelling en toekenning van de subsidies. Daarbij benoemt de Jeugddautoriteit echter ook dat, gelet de uitdagingen waarvoor Pluryn zich gesteld ziet, met het niet gedeeltelijk terugvorderen van de verstrekte subsidies niet gegarandeerd is dat de financiële situatie van Pluryn weer gezond en toekomstbestendig wordt. Hiertoe zal Pluryn ingrijpende herstelmaatregelen moeten nemen.

Besluiten

Begin november heb ik, naar aanleiding van het advies van de Jeugddautoriteit, besloten om de in 2015, 2016 en 2018 verleende subsidies niet terug te vorderen. Dit betekent dat ik geen gebruik maak van mijn bevoegdheid om het bedrag van € 3,9 mln dat niet besteed is conform de subsidievoorwaarden en een gedeelte van het bedrag van € 16,4 mln waarover de Jeugddautoriteit geen oordeel kon geven omdat de administratie die daarvoor nodig was niet kon worden aangeleverd, terug te vorderen. Dit leidt tot een onrechtmatigheid in de VWS-verantwoording over 2020. Ik heb, mede op basis van het advies van de Jeugddautoriteit, met Pluryn afgesproken dat Pluryn een goed besluitvormingsproces inricht voor het benodigde herstel van Pluryn met duidelijke regie en monitoring op het herstelplan.

Mijn primaire afweging voor de besluiten was dat terugvordering zou leiden tot een acuut liquiditeits- en financieringsprobleem bij Pluryn. Daarmee dreigde de continuïteit van alle zorg die Pluryn nu levert aan meer dan 7000 cliënten in gevaar komen. Bovendien heeft Pluryn door de snelle overname van het noodlijdende Intermetzo in 2016 destijds de continuïteit van meer dan 3000 kinderen geborgd. De integratie van Intermetzo is moeizamer verlopen dan vooraf door Pluryn ingeschat, mede omdat de administratie van Intermetzo niet op orde was.

Daarnaast heb ik besloten de aanvullende subsidieverzoeken niet toe te kennen. Zoals eerder aangegeven aan uw Kamer³ kan Pluryn, evenals elke andere jeugdhulpinstelling die cruciale jeugdzorg levert, een aanvraag doen voor tijdelijke liquiditeitssteun op basis van de subsidieregeling «Continuïteit van cruciale jeugdzorg». Met deze regeling kan worden gewaarborgd dat cruciale jeugdzorg gecontinueerd kan worden in gevallen waarin acute liquiditeitsproblemen zijn ontstaan en waar tegelijkertijd met gemeenten aan een structureel herstelplan wordt gewerkt. Een aanvraag op basis van de regeling zal worden beoordeeld worden door de Jeugddautoriteit op basis van de in de subsidieregeling opgenomen vereisten. Na advies van de Jeugddautoriteit besluit ik, en daar

³ Aanhangsel Handelingen II 2019/20, nr. 1420.

waar het een gecertificeerde instelling betreft, eveneens de Minister voor Rechtsbescherming over het toekennen van subsidie.

Zoals gemeld in mijn brief van 20 februari jl.⁴ over de verkenning inzake doorstart van de Hoenderloo Groep, heb ik mij samen met de andere betrokken stakeholders zoals gemeenten maximaal ingespannen om te onderzoeken of een doorstart van jeugdzorgactiviteiten op de locatie van de Hoenderloo Groep haalbaar is. Uit deze analyse bleek dat een doorstart van expertise van de Hoenderloo Groep op andere locaties van Pluryn het meest reëel is. In de context van alle genomen stappen is de verwachting dat Pluryn op 3 maart een definitief besluit zal nemen over een doorstart van de zorg van de Hoenderloo Groep op andere locaties van Pluryn.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge

⁴ Kamerstuk 31 839, nr. 719